

Bezdůvodné obohacení u partnerů

Vážené čtenářky, Vážení čtenáři,

v dnešním příspěvku se zaměříme na oblast tzv. bezdůvodného obohacení. Konkrétně se podíváme na to, jak se takový jev objevuje mezi partnery.

Začneme-li právní teorií, tak bezdůvodné obohacení je upraveno v občanském právu. Definici lze nalézt ve „starém“ občanském zákoníku účinném do 31. 12. 2013. Nový občanský zákoník bezdůvodné obohacení také definuje, a to v ust. § 2991, kdy *„bezdůvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.“*

Na uvedené navazuje druhý odstavec, který definuje, že *„kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil.“*

Prakticky si bezdůvodné obohacení představme tak, že „někdo za někoho něco zaplatil, ale nebyl k tomu povinen.“ Jedná se tedy například o:

- Zaplacení splátky úvěru za kamaráda bez úmyslu darovat.
- Užívání cizího pozemku beze smlouvy a bez placení.
- Ponechání si zaplacené kupní ceny po odstoupení od kupní smlouvy a jejím zániku.

Zaměříme se na partnery, neboť i zde může k bezdůvodnému obohacení dojít. Podstatný je také rozdíl mezi starým a novým občanským zákoníkem, což si ukážeme na příkladu.

Pokud partneři žijí jako manželé a mají společné jmění manželů, pak při případném rozvodu manželství a

vypořádání společného jmění manželů vypořádají také svůj majetek a závazky. Zde povětšinou patří společné bydlení a případně společný úvěr na bydlení.

Pokud však partneři nejsou manželé a žijí jako druh a družka, situace je jiná. Představme si, že partneři společně bydlí, avšak byt či dům je ve vlastnictví pouze jednoho z nich. Pokud je s domem či bytem spojený také úvěr u banky, často nastává situace, kdy partner, který se „pouze přistěhoval“, přispívá druhému partnerovi také na splátky úvěru. To vše s vědomím, že sice nejsou manželé, ale jednájí „jako manželé“ a dokud jsou v dobrém vztahu, tak předpokládají, že platí úvěr za společný majetek.

Jakmile však nastane moment rozchodu, společná domácnost v bytě či domě je ukončena, tak u manželů by došlo k vypořádání plateb při nutném vypořádání společného jmění manželů, avšak u partnerů k žádnému vypořádání nedochází. Partner, který není vlastník bytu či domu, však splácel úvěr druhého partnera, ačkoliv na bytě či domě nemá žádný podíl.

A tímto se dostáváme k bezdůvodnému obohacení. Partner vlastník fakticky za dobu společného soužití získal částečně splacenou nemovitost a druhý partner zcela bez důvodu poskytl své finance.

Lze namítat, že důvod zde byl ve formě spoluzití v bytě či domě. Takové nazírání však obvykle není spravedlivé, neboť v bytě či domě žili oba partneři a i v případě, že by oba platili přesnou polovinu splátek, tak partner vlastník po rozchodu „má splaceno na své nemovitosti“ a partner nevládník „má splaceno na cizí nemovitosti“, ačkoliv oba dva

byt či dům stejnou mírou užívali a platby si tzv. odbydleli. Cítíme, že je zde nedůvodný rozdíl. Druhý partner žádnou nemovitost nevlastní a první se pravděpodobně bezdůvodně obohacuje tím, že za něj bylo plněno na úvěr to (splátky), co po právu měl plnit sám.

V takovou chvíli je možné žádat vrácení zaplacených peněz na úvěr druhého partnera zpět. Vždy však doporučuji zvážit, zda se nejednalo o dar, půjčku nebo jiný řádný důvod pro poskytnutí financí (případně zda důvod odpadl). Podstatné však je neotálet, neboť zde běží promlčecí lhůta 3 roky pro každou zaplacenou částku samostatně.

Je přirozené, že tyto situace se řeší až po rozchodu partnerů. Proto je na místě otázka, zda se během pětiletého vztahu jednotlivé platby v rámci tříleté lhůty nepromlčí?

Starý občanský zákoník chránil pouze manžele, když stanovil, že mezi nimi neběží promlčecí lhůty. Druh a družka však chráněni nebyli. Nový občanský zákoník zavedl změnu a stejnou ochranu v ust. § 646 přiznává také osobám žijícím ve společné domácnosti, dále mezi zastoupeným a zákonným zástupcem, opatrovancem a opatrovníkem nebo mezi poručenecem a poručníkem.

Je tedy velmi důležité hlídat okamžik poskytnutí peněz, plynutí času, ukončení společné domácnosti a právní úpravu, za které byly peníze poskytnuty. Jakékoliv bezdůvodné obohacení (nejen spojené s nemovitostmi) je třeba zavčas uplatnit a zabránit promlčení, aby bylo vymahatelné.

Mgr. Petr Sopuch, advokát

Phone: 721 738 774
Mail: advokat@aksopuch.cz
Kontakt: Běhounská 20, Brno

ADVOKÁT